

Obszar Metropolitalny
Gdańsk Gdynia Sopot

Strategia
2030

Institut Rozwoju

IGIPZ

**Problematyka zarządzania obszarami metropolitalnymi
w kontekście celów i przebiegu prac nad Strategią 2030**

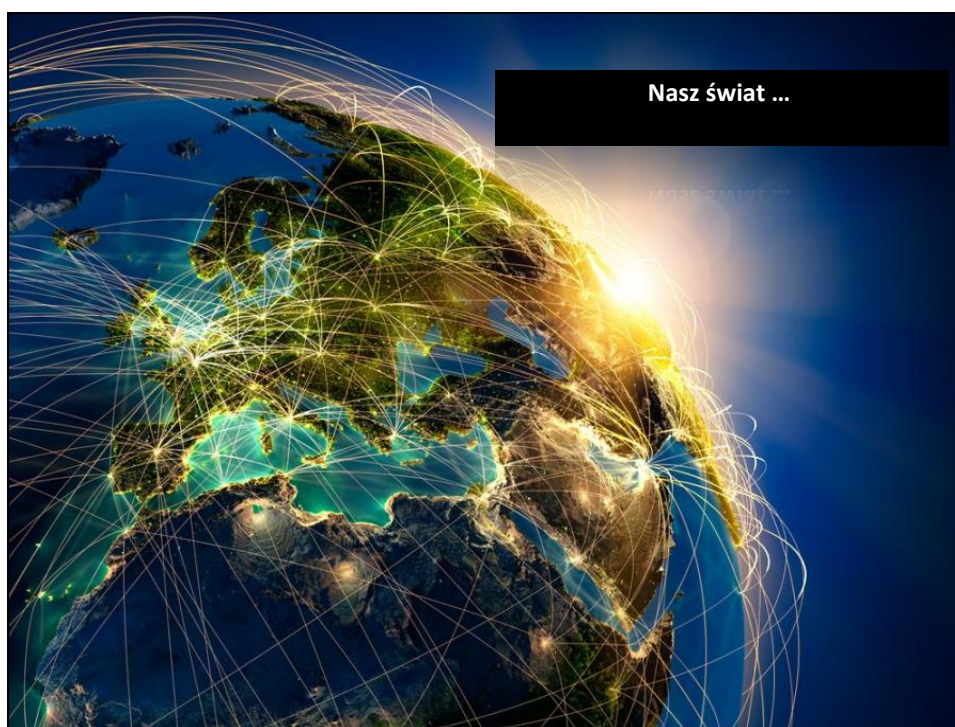
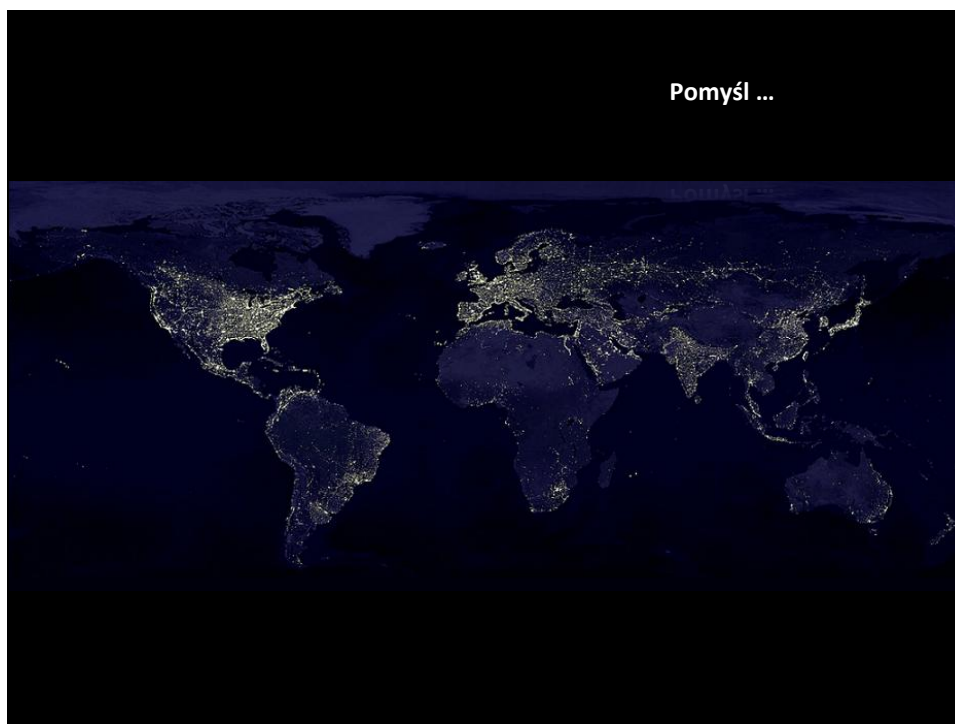
Tomasz Brodzicki

8 – 11 czerwca 2015, Jastrzębia Góra

eea grants

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Rola miast w rozwoju

Miasta są jak transformatory

***Podnoszą napięcie, przyspieszają
częstotliwość zmian i nieustannie
doładują napięcie ludzkości***

/ Fernand Braudel, francuski historyk nowożytny/

Metropolia
quid est?

Metropolie to ośrodki lub aglomeracje pełniące

metropolitalne

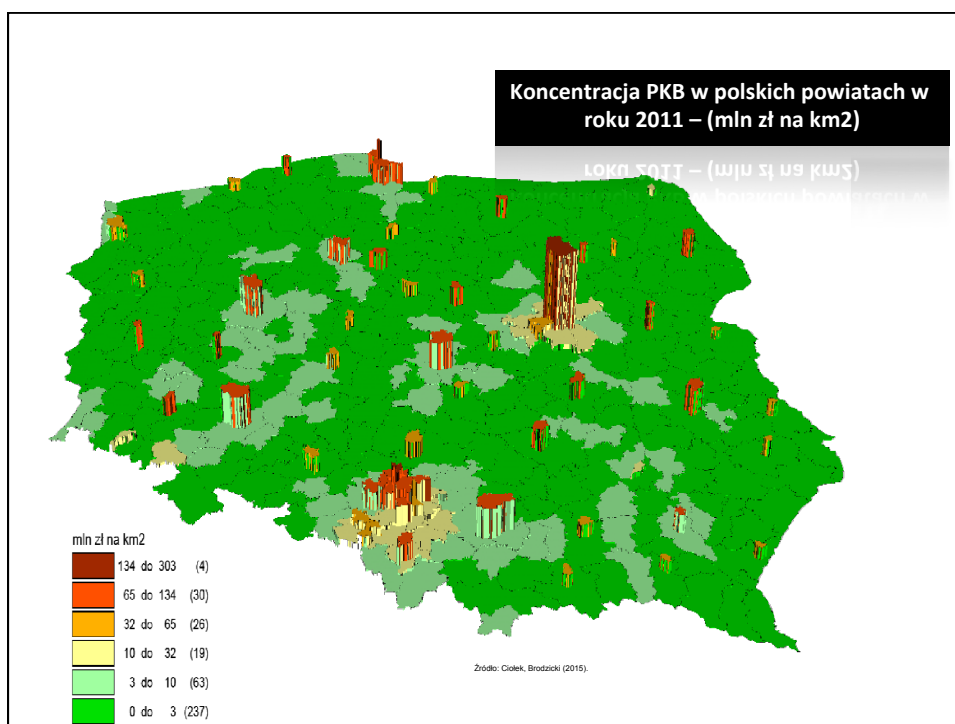
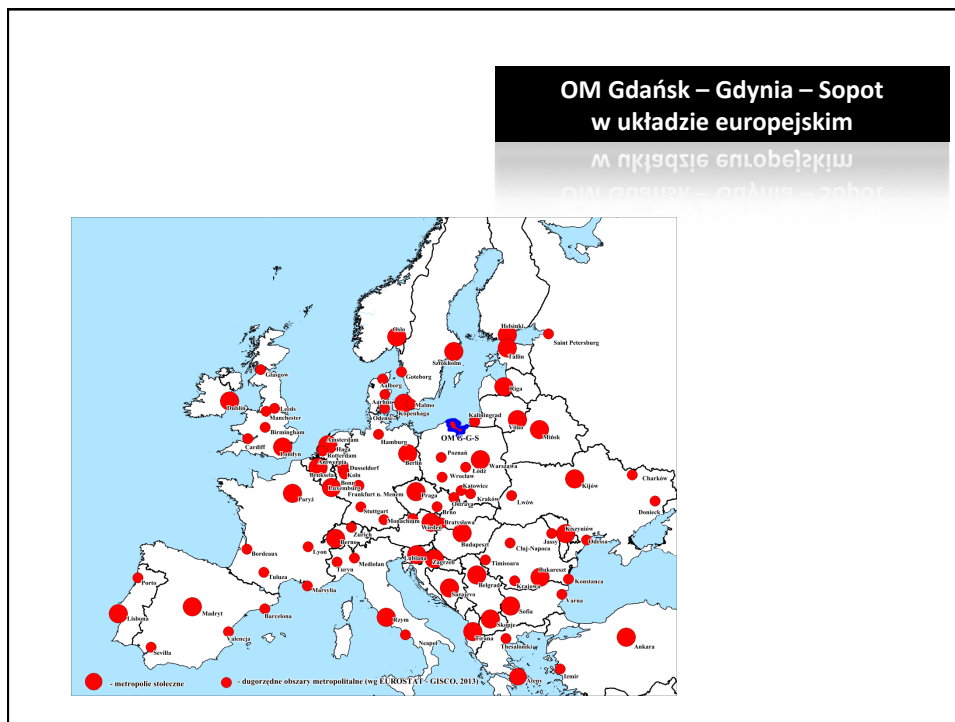
**(traktowane najczęściej jako synonim funkcji międzynarodowych lub
globalnych, w tym funkcji określone funkcje**

kontrolnych w gospodarce, funkcji finansowych, naukowych i kulturalnych)

i stanowiące element sieci ponadnarodowych

Metropolie rządzą światem

/M. Castells/

PRZYSZŁOŚĆ MIAST

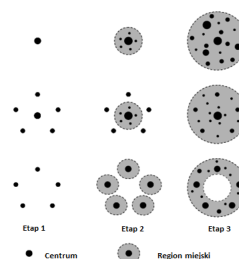
„ możemy być absolutnie pewni kilku rzeczy na temat przyszłych miast. Miasta nie będą mniejsze, prostsze i bardziej wyspecjalizowane niż dzisiejsze. Będą raczej **bardziej skomplikowane, kompleksowe, zróżnicowane i większe** niż dziś i będą **jeszcze większą mieszaniną starego i nowego**.

Zbiurokratyzowane, uproszczone miasta, tak drogie dzisiejszym planistom i projektantom miejskim, znane również czytelnikom science fiction i utopijnych propozycji, sprzeczne są z **naturalnymi procesami rozwoju miast i rozwoju gospodarczego** jako takiego. Zgodność i monotonia, nawet gdy ozdobione symboliką nowości, nie są atrybutami rozwijających się i gospodarczo energicznych miast. Są to atrybuty osad w stagnacji.

/Jane Jacobs, The Economy of Cities, Vintage Books, 1969/

Kierunki rozwoju

- Post-industrialna faza rozwoju => gospodarka oparta o wiedzę i informację
- Metropolizacja – hierarchiczność
- Firmy, miasta, regiony, państwa w SIECI – skala ponadregionalna, europejska, globalna – pozycja węzła
- METROPOLIE jako funkcjonalne obszary (wielko)miejskie – polaryzacja rozwoju
- Złożone struktury funkcjonalno-przestrzenne

Przełanie

*A city is not gauged
by its length and width,
but by the broadness of its vision
and the height of its dreams.*

/ Herb Caen /

Wizja
Metropolis 2106

Metropolis 2106

Źródło: <http://tmc.deviantart.com/art/Metropolis-2106-34982373>

Dlaczego
współpraca?

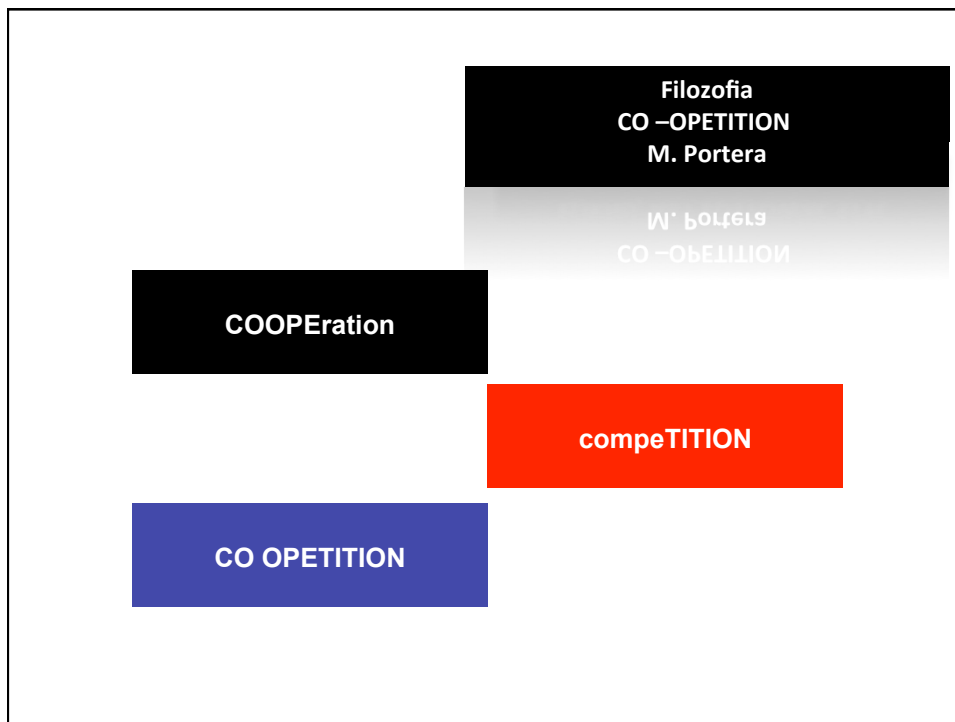
**Współpraca to nie sentyment
—
to konieczność ekonomiczna**

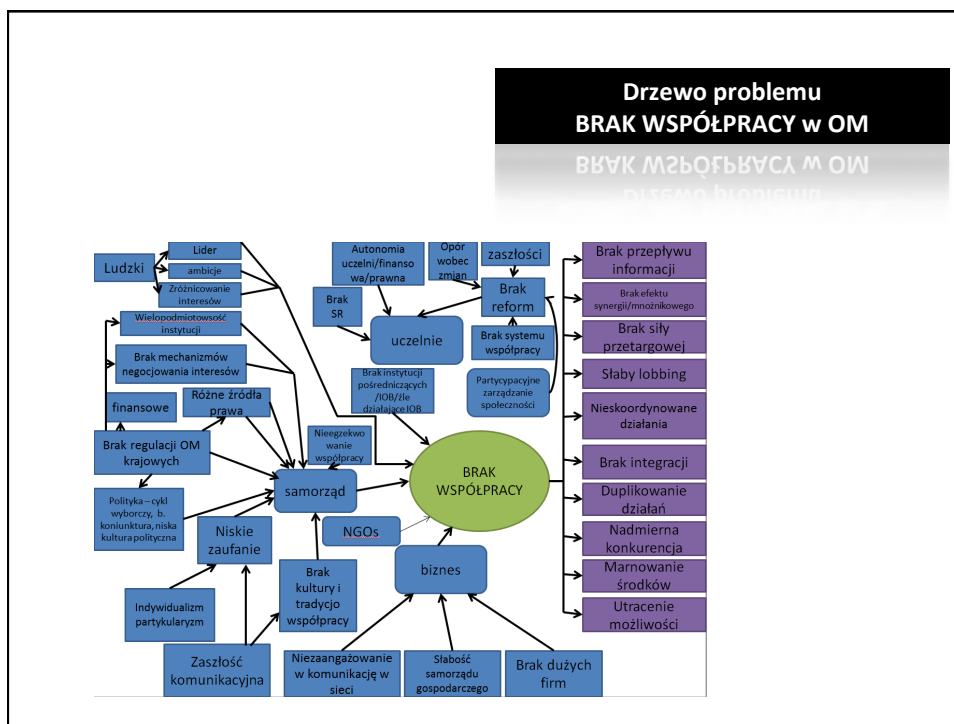
/Charles Steinmetz/

Jaki jest w
DUCH CZASÓW?

*„ podobnie jak w przypadku Menarda, zmieniła się nasza perspektywa. Gdy pisaliśmy Myślenie strategiczne, byliśmy młodszy, a nacisk kładziono wtedy na współzawodnictwo. Taki był duch czasów. Od tamtej pory wypracowaliśmy w pełni nową koncepcję, z której wynika, że ogromną rolę we współczesnych działaniach strategicznych odgrywa współpraca. Stąd też **dobra strategia musi opierać się zarówno na współzawodnictwie, jak i współpracy we właściwych proporcjach** ”*

/przedmowa do Sztuka strategii, Avinash DIXIT, Barry NALEBUFF, 2008/

- Zarządzanie OM**
Silne strony
- Zarządzanie OM
silne strony
- Utrwalona współpraca międzygminna w obszarze gospodarki komunalnej (związki międzygminne)
 - Pozytywna rola samorządu wojewódzkiego w kształtowaniu relacji metropolitalnych
 - Oddolne procesy metropolizacji
 - Wspólne planowanie i realizacja dużych inwestycji infrastrukturalnych (TRISTAR, PKM, przystanki PKP SKM, drogi rowerowe, ciepłownictwo)
 - Zróżnicowane formy promocji
 - Tożsamość metropolitalna rdzenia i najbliższych gmin
 - Świadomość konieczności współpracy metropolitalnej
 - Zorganizowane ruchy oddolne
 - Rosnąca świadomość konieczności wprowadzenia rozwiązań metropolitalnych

Zarządzanie OM

Słabe strony

- Brak zinstytucjonalizowanych mechanizmów uzgodnień działań rozwojowych w OM
- Brak legitymizacji działań przez potencjalnie zainteresowane JST z powodu braku zdefiniowania celów i wskazania korzyści współpracy
- Policentryczność - trudności w osiągnięciu konsensusu dotyczącego spraw instytucjonalno-organizacyjnych
- Brak wsparcia społecznego
- Wycofanie części gmin z działań na rzecz instytucjonalizacji obszaru metropolitalnego
- Nadmierne uzależnienie współczesnego modelu rozwoju od środków zewnętrznych
- System dochodów JST nieadekwatny do finansowania zadań metropolitalnych
- Konflikty wewnętrzne
- Niska kultura współpracy

Ocena

- Dotychczasowa współpraca **nieefektywna, niewystarczająca i daleko poniżej oczekiwań mieszkańców**
- Efekty braku bądź ograniczonej współpracy:
 - brak koordynacji
 - duplikowanie działań i inwestycji
 - realne koszty ekonomiczne oraz koszty utraconych możliwości
 - nieukierunkowany rozwój => pojawianie się nowych i pogłębianie się nierozwiązanych problemów
 - obniżona jakość (komfort) życia mieszkańców
 - obniżona atrakcyjność inwestycyjna
 - niższe niż potencjalne tempo rozwoju
 - pogłębianie się luki rozwojowej w stosunku do konkurentów

Pamiętaj że
wszystko,
co uczynisz w życiu,
zostawi jakiś ślad.
Dlatego miej
świadomość tego,
co robisz.

/Paulo Coelho/

Konsekwencje

Dalszy rozwój obszaru metropolitalnego

- nie jest przesądzony
- jest realnie zagrożony
- istotne bariery rozwoju i wąskie gardła
- istotne szanse

▪ silna i aktywna konkurencja krajowa i międzynarodowa

Najważniejszy w każdym działaniu jest początek.

/Platon/

warunek sine qua non przyspieszonego rozwoju OM

pogłębiona, realna i efektywna współpraca metropolitalna oparta o konsensus i jasne zasady współpracy

**Konkluzja Diagnozy sektorowej
Zarządzanie OM**

*„.... o sukcesie bądź porażce procesu metropolizacji rozpatrywanego OM zadecyduje **chęć i wola polityczna współpracy jego aktorów i interesariuszy w tym w zasadniczy sposób wiodących prezydentów Gdańska i Gdyni jako naturalnych liderów ośrodków centralnych oraz Marszałka Województwa Pomorskiego reprezentującego interesy samorządu regionalnego.***

/M. Grochowski, T. Brodzicki, M. Wołek – listopad 2015/

Zmiana fundamentalna już nastąpiła

Pamiętajmy jednak, iż...

Połączenie sił to początek,
pozostanie razem to postęp,
wspólna praca to sukces.

/ Henry Ford /

Strategia – założenia wyjściowe

- **Strategia to nie nowy ZIT**
- **Celem nie jest pozyskanie funduszy UE => środek do realizacji a nie cel**
- **Podstawowym mechanizmem realizacji celu w warunkach OM powinna być zasada subsydiarności i dobrowolności**

Nie bój się iść powoli, obawiaj się jedynie stania w miejscu

/Mądrość chińska/

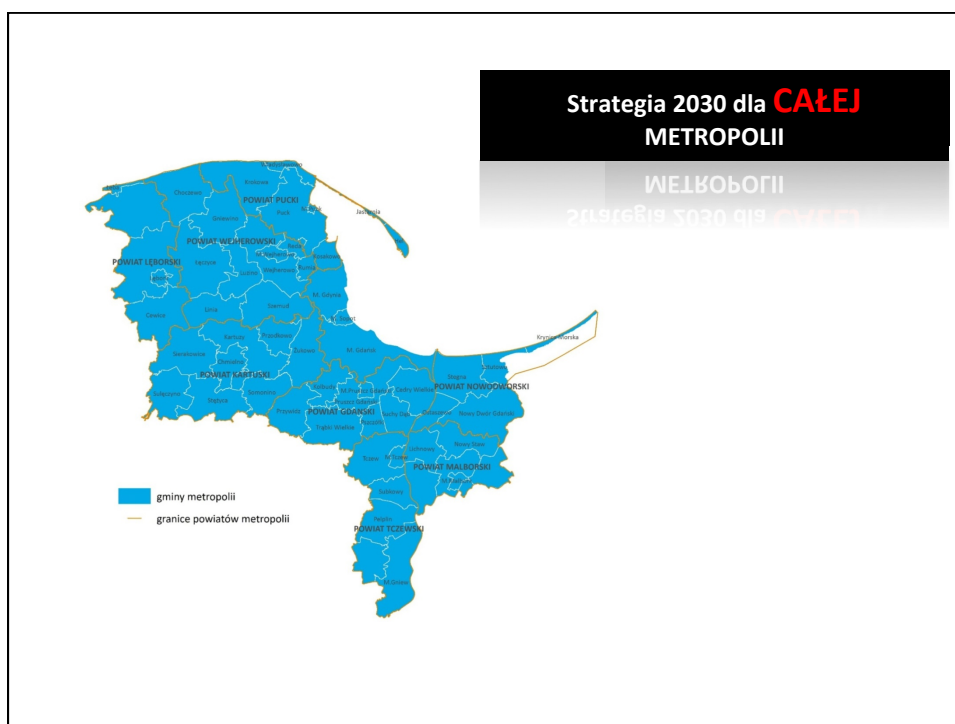
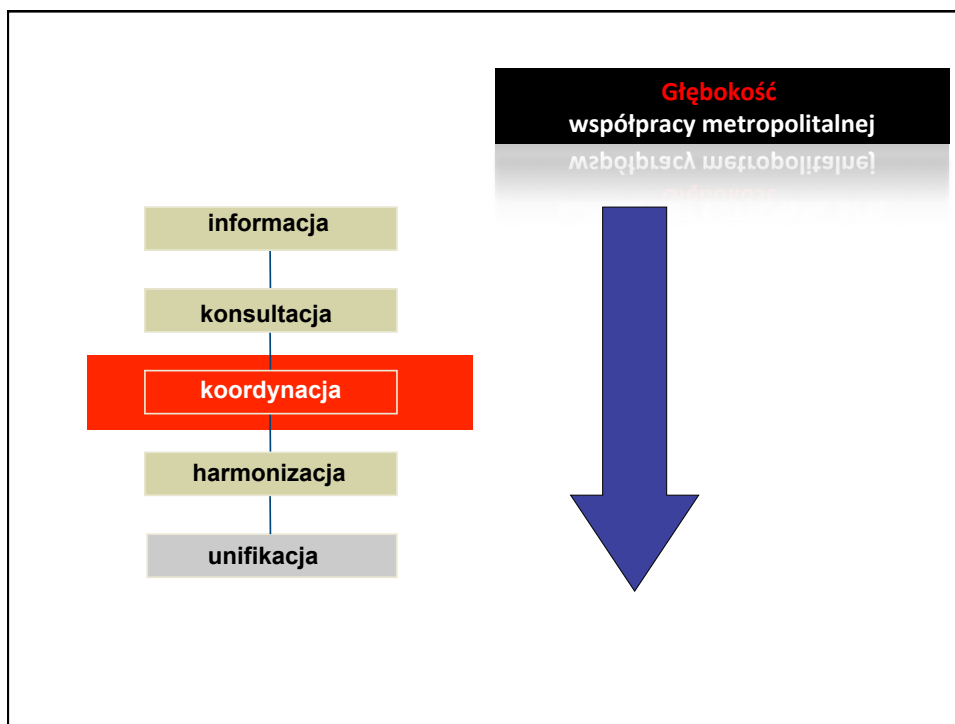
Strategia - filozofia MOTORów i SMARów

MOTORÓW I SMARÓW

- **Nowe motory**
 - spowodowanie za pomocą współpracy metropolitalnej **przyspieszenia rozwoju OM** w celu **wejścia do wyższej klasy wielkich miast**
- **Lepsze smary**
 - zainicjowanie współpracy metropolitalnej w celu **poprawy funkcjonowania OM** (usunięcia barier i obniżenia kosztów) w nadziei, że przyczyni się to pośrednio do przyspieszenia **rozwoju OM** w celu wejścia do wyższej klasy

Mechanizmy współpracy

- **Mechanizm rozwoju metropolii to dzielenie się między gminami tym co mają one najlepszego**
 - dzielnie się wiedzą i informacjami (portale, seminaria etc.)
 - konsultowania dokumentów, inwestycji i innych poczynąń rozwojowych (tak aby zwiększyć ich korzyści zewnętrzne dla innych i samemu odnieść większe korzyści skali)
 - koordynowanie tj. otwarta metoda koordynacji, wspólne studia i dokumenty studialne
 - harmonizacja np. wspólne projekty
 - instytucjonalizacja to jest wspólne instytucje metropolitalne

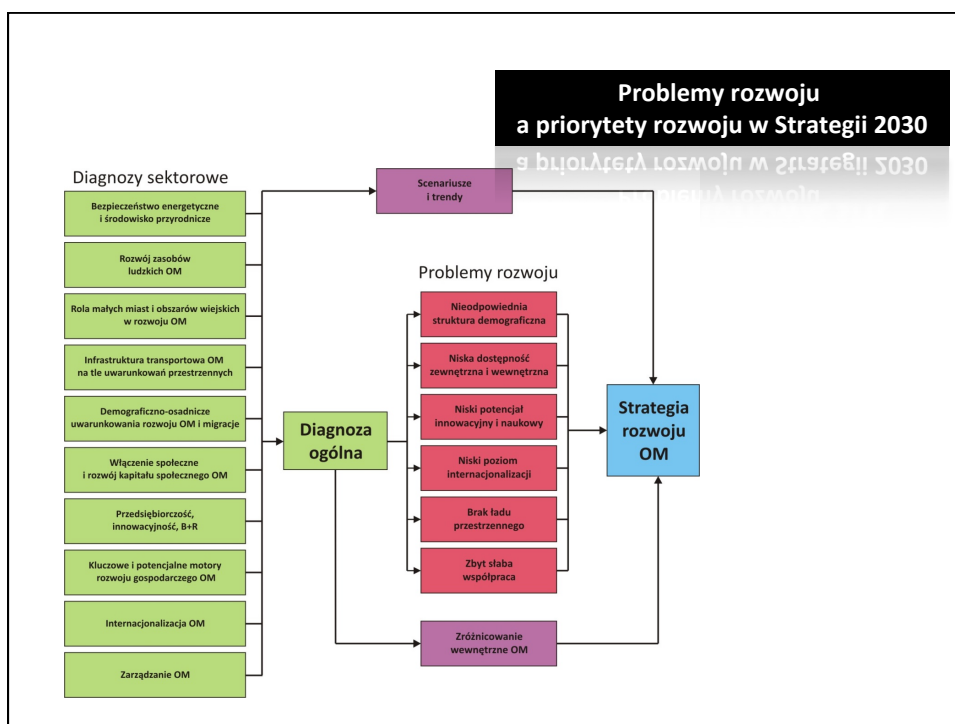

Cele Strategii

Wzrost konkurencyjności
Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot
oraz
jego znaczenia w sieci metropolii
poprzez
lepszą koordynację podejmowanych działań

Z kim tak naprawdę konkurujemy?

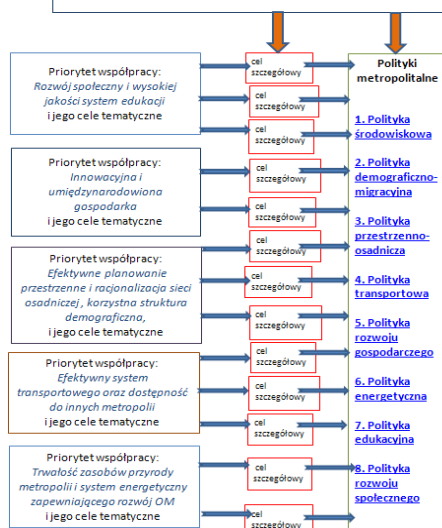
- w obrębie samego obszaru metropolitalnego
- w kraju: Wrocław, Poznań, Kraków, strukturalnie Szczecin
- w basenie Morza Bałtyckiego: **Hamburg (M1), Sztokholm (M1), Kaliningrad, Kopenhaga-Malmö (M1), Turku (M3), Ryga (M3), Göteborg (M2), Kilonia, Helsinki (M2), Tallin (M3)**
- w układzie sieci metropolii – konkurencja globalna

Priorytety Strategii 2030

- I. Rozwój społeczny i wysokiej jakości system edukacji
- II. Innowacyjna i umiędzynarodowiona gospodarka
- III. Efektywne planowanie przestrzenne i racjonalizacja sieci osadniczej, korzystna struktura demograficzna,
- IV. Efektywny system transportu oraz dostępność do innych metropolii
- V. Trwałość zasobów przyrodniczych metropolii i system energetyczny zapewniający rozwój OM

Wzrost konkurencyjności OM oraz jego znaczenia w sieci metropolii poprzez lepszą koordynację

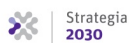

Priorytety => CELE => POLITYKI

Kiedy staje się oczywiste,
że cele nie mogą zostać
osiągnięte,
nie dostosowuj celów,
dostosuj działania

/Konfucjusz/

Szczegóły znajdziecie Państwo w ...

Dziękuję serdecznie za uwagę

Tomasz Brodzicki

t.brodzicki@instytut-rozwoju.org

